

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 162/2015-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. apríla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nové Zámky č. k. 14 Er 956/2009-253 z 5. februára 2014 a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 CoE 60/2014 z 29. septembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. februára 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len

„sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 Er 956/2009-253 z 5. februára 2014 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 CoE 60/2014 z 29. septembra 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Sťažovateľka v úvode podanej sťažnosti uvádza, že „... uznesením Okresného súdu Nové Zámky č. k. 14 Er 956/2009-253 z 5. februára 2014 súd zastavil exekúciu o vymoženie 50 000 € s príslušenstvom, vedenú proti povinnému spoločnosti [REDAKOVANÉ] ...

Dôvodom pre zastavenie exekúcie bol právny záver, že v uvedenom prípade nedošlo k riadnemu doručeniu platobného rozkazu č. k. 13 Ro 204/2009-11 z 24. augusta 2009, ako si to vyžaduje ustanovenie § 48 ods. 1 OSP v spojení s ustanovením § 173 ods. 1 OSP, pretože sa nepodarilo preukázať, komu patrí nečitateľný podpis na doručenke.

Súd k uvedenému rozhodnutiu dospel na základe skoršieho rozhodnutia Krajského súdu v Nitre č. k. 7 CoE 1/2013-141 z 25. júla 2013, ktorým jednak zrušil predchádzajúce uznesenie súdu I. stupňa, ktorým pôvodný návrh povinného na zastavenie exekúcie najprv zamietol a jednak mu uložil dôkladne skúmať okolnosti ohľadom doručovania platobného rozkazu, najmä kto zásielku prevzal a či táto osoba bola oprávnená zásielku prevziať. ...

Uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 7 CoE 60/2014-288 z 29. septembra 2014 bolo napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdené....“.

3. Následne s poukazom na podrobne uvedený skutkový stav veci, ako i na rozhodovaciu prax tak ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva sťažovateľka konštatuje, že „... uznesením Okresného súdu Nové Zámky č. k. 14 Er 956/2009-253 z 5. februára 2014 bolo porušené právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 48 ods. 2 Ústavy, a to právo vyjadriť

sa k všetkým vykonaným dôkazom, čím mu súd odňal možnosť konať pred súdom. Zároveň uznesením Okresného súdu Nové Zámky č. k. 14 Er 956/2009-253 z 5. februára 2014 bolo porušené právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie, resp. právo na spravodlivý proces vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy pre arbitrárnosť a svojvôľu z dôvodu zjavného rozporu medzi vykonaným dôkazom a skutkovým záverom súdu (tzv. svojvoľné hodnotenie dôkazu).

Zároveň bolo uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 7 CoE 60/2014-288 z 29. septembra 2014 porušené právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR pre odňatie práva konať pred súdom z dôvodu arbitrárnosti pre absenciu odôvodnenia rozhodnutia súdu.“.

4. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vydal tento nález:

„I. Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nové Zámky č. k. 14 Er 956/2009-253 zo dňa 05.02.2014 porušené bolo.

II. Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 7 CoE 60/2014 - 288 zo dňa 29.09.2014 porušené bolo.

III. Uznesenie Okresného súdu Nové Zámky č. k. 14 Er 956/2009-253 zo dňa 05.02,2014 a uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 7 CoE/60/2014-288 zo dňa 29.09.2014 sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu v Nových Zámkoch na ďalšie konanie.

IV. Krajský súd v Nitre je povinný nahradiť spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 284 € na účet právneho zástupcu, advokáta [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] vedený [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom...

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

10. Predmetom konania pred ústavným súdom je sťažovateľkou namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako i práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, k porušeniu ktorých malo dôjsť napadnutým uznesením okresného súdu č. k. 14 Er 956/2009-253 z 5. februára 2014 a napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 7 CoE 60/2014 z 29. septembra 2014.

11. Primárnou podmienkou na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie a jej následné meritórne prerokovanie a rozhodnutie je existencia právomoci ústavného súdu o nej rozhodnúť. Ako totiž vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu v prípade namietaného porušenia základných práv a slobôd (ľudských práv a základných slobôd) je iba subsidiárna, t. j. ústavný súd poskytuje ochranu len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd (vrátane práva na súdnu a inú právnu ochranu) nerozhoduje iný súd. Iným súdom je pritom všeobecný súd, ktorý v rámci svojej ústavou a zákonom zverenej právomoci môže poskytnúť sťažovateľke ochranu pred namietaným porušením jej práv a slobôd. Ak takýto súd existuje, jeho právomoc predchádza právomoci ústavného súdu, ktorý z tohto dôvodu nemôže sťažnosť prijať na ďalšie konanie a meritórne o nej rozhodnúť (mutatis mutandis II. ÚS 130/02, III. ÚS 152/03).

12. Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých

orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskom súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 133/05, III. ÚS 444/2012).

Z princípu subsidiarity rovnako vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

13. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak
- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
 - c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,

f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát [§ 237 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej aj „OSP“)].

14. Podľa zistení ústavného súdu napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 7 CoE 60/2014 z 29. septembra 2014 nadobudlo právoplatnosť 23. decembra 2014, t. j. pred účinnosťou zákona č. 353/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony [predmetnou novelou Občianskeho súdneho poriadku bola s účinnosťou od 1. januára 2015 realizovaná novela ustanovenia § 237 OSP, v zmysle ktorej podľa § 237 ods. 2 OSP dovolanie podľa § 237 ods. 1 OSP nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov].

15. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky sa preto ústavný súd zaoberal otázkou, či v jej prípade neboli naplnené dôvody prípustnosti podania dovolania.

Keďže ústavný súd z obsahu sťažnosti zistil, že podstatné sťažnostné námietky sťažovateľky sa týkajú predovšetkým skutočnosti, že sťažovateľke ako účastníčke konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (bod 3), bola potom takáto argumentácia sťažovateľky jednoznačne dôvodom postupu podľa § 237 písm. f) OSP v znení účinnom do 31. decembra 2014, a to vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 23. decembra 2014 (bod 14).

16. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd zastáva názor, že v danom prípade bola sťažovateľka oprávnená domáhať sa ochrany v petite označených práv (bod 4), k porušeniu ktorých malo dôjsť napadnutým uznesením okresného súdu č. k. 14 Er 956/2009-253 z 5. februára 2014 a napadnutým uznesením krajského súdu č. k. 7 CoE 60/2014-288

z 29. septembra 2014, podaním dovolania, o ktorom je oprávnený a aj povinný rozhodnúť príslušný (všeobecný) súd.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd nemá právomoc rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľky, pretože právomoc rozhodnúť o ochrane namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (respektíve jej práva na spravodlivé súdne konanie), ako aj základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom napadnutými uzneseniami tak okresného súdu, ako i krajského súdu (bod 1) má všeobecný súd.

17. Ústavný súd konštatuje, že za daného stavu mala sťažovateľka k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu namietaného porušenia jej práv.

V spojitosti s tým je potrebné uviesť, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nepredstavuje právny prostriedok nápravy, ktorý možno využiť súčasne popri iných prostriedkoch nápravy, ktoré má sťažovateľka k dispozícii; takúto sťažnosť možno uplatniť iba v tom prípade, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných prostriedkov nápravy došlo podľa tvrdenia sťažovateľky k porušeniu jej základných práv alebo slobôd (m. m. IV. ÚS 21/02).

18. Sťažovateľka si preto nemôže vyberať orgán verejnej moci, ktorý jej má poskytnúť ochranu pred namietaným porušením jej práv. Povinnosťou sťažovateľky je vyčerpať všetky právne prostriedky ochrany ňou označených práv, porušenie ktorých namieta, tak, ako to umožňuje právny poriadok Slovenskej republiky. Až po ich vyčerpaní a za predpokladu, že by boli splnené ostatné ústavné aj zákonné podmienky, by mohla byť daná právomoc ústavného súdu (IV. ÚS 171/04).

19. Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

20. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2015